

N:o 20.

Ank. till Riksd. kansli den 12 mars 1891, kl. 1 e. m.

*Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om
ändrade lagbestämmelser i fråga om byggnad och under-
håll af kyrka med hvad dertill hörer, så ock socken-
stufva, prestgård samt tingshus och häradsfängelse.*

Skyldigheten att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af kyrka med hvad dertill hörer, så ock af särskild sockenstufva, är genom lagen den 12 juni 1885 så bestämd, att alla de, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder, i sådan kostnad deltaga, för fastighet efter hela, samt för andra beskattningsföremål efter en fjerdedel af derå belöpande fyrktal; och gäller enligt lagen den 1 maj 1885 enahanda bestämmelse för skyldigheten att deltaga i byggnad och underhåll af prestgård. På liknande sätt är också genom lagen den 26 september 1884 tingslagets skyldighet att bygga och underhålla tingshus och häradsfängelse reglerad.

Inom Andra Kammaren har nu herr *O. Anderson* i Hasselbol väckt trenne särskilda, till lagutskottet hänvisade motioner, n:is 42, 43, 44, om ändring af ifrågavarande bestämmelser och i sådant hänseende föreslagit, i motionen n:o 42:

att, med ändring af hvad i lagen af den 12 juni 1885 stadgadt är i byggningsbalkens 26 kap., Riksdagen ville för sin del antaga följande lag angående förevarande byggnads- och underhållsskyldighet:

Kyrka med klockstapel, kyrkomur och annat som till kyrka hörer, så ock sockenstuga, skola, der icke annorlunda är särskildt förordnad,

uppehållas och byggas på deras kostnad, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, ej skyldige att i den kostnad deltaga i vidsträcktare mån, än som med samma privilegier må vara förenligt;

i motionen n:o 43:

att, med ändring af hvad i lagen af den 1 maj 1885 stadgadt är i byggningabalkens 26 kap. rörande byggnad och underhåll af prestgård, Riksdagen ville för sin del antaga följande lag:

Der enligt 26 kap. 2 § byggningabalken eller särskilda författningar det åligger socknemän att på sin bekostnad bygga eller bättra husen å prestgård, skola i sådan kostnad alla de, hvilka inom församlingen erlægga kommunalutskylder, deltaga efter åsatt fyrktal; dock vare de, hvilka ega åtnjuta de genom presterskapets privilegier förunnade förmåner, skyldige att i den kostnad deltaga endast i den mån, de ej äro derifrån enligt samma privilegier befriade;

samt i motionen n:o 44:

att, med ändring af hvad i lagen af den 26 september »1885» stadgadt är, Riksdagen ville för sin del antaga följande lag angående skyldigheten att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse:

I kostnaden för byggnad och underhåll af sådana byggnader skola alla de, hvilka inom häradet eller tingslaget erlægga kommunalutskylder, deltaga efter den grund, som för utgörande af dessa utskylder finnes stadgad; och skola vid förefallande behof dessa bidrag genom kommunalnämndens ordförande af kommunens kassa utbetalas, enligt den af häradets förtroendemän uppgjorda och honom tillställda uppbördslängd, på tid och ställe, som af dem bestämmas.

Till stöd för samtliga motioner anföres hufvudsakligen, att rättvisan kräfde att alla, som hade lika nytta af våra samhällsinstitutioner, i lika mån bidroge till desammas upprätthållande, och att sålunda, då det icke med fog kunde påstås att fastighetsegaren hade större behof eller fördel af anordningar, som afsåge främjandet af en kommuns religiösa intressen än andra skattskyldige eller i högre grad än desse betjenade sig af rättsskipningen, samtliga skattskyldige inom kommunen eller tingslaget borde i lika mån drabbas af ifrågavarande byggnads- och underhållsskyldighet.

I öfverensstämmelse med hvad utskottet anförde i sitt vid 1888 års riksdag afgifna utlåtande, n:o 26, öfver då väckt förslag om ändring i bestämmelserna angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse, får utskottet i anledning af förevarande motioner erinra, att skäl väl kunna åberopas för en ytterligare utjemning af den kommunala byggnadsskyldigheten och att, derest fråga vore om en lagstiftning i ett alldeles nytt ämne, nutida förhållanden icke skulle föranleda till en sådan fördelning, som lagarne den 26 september 1884 samt den 1 maj och den 12 juni 1885 bestämma. Men då man tager i betraktande, hurusom de deri af billighetshänsyn gifna bestämmelser utgöra ett icke oväsentligt steg i den riktning, som af motionären anses vara den rätta, torde det vara att gå väl brådstörtadt till väga, om en förändring, så genomgripande som den föreslagna, komme till stånd så jemförelsevis kort tid efter antagandet af ett förslag, som dock utgjorde ett med tillfredsställelse helsadt resultat af långvariga meningsbrytningar och upprepade framställningar i ämnet.

Likaledes vill utskottet, hvad särskildt vidkommer den föreslagna förändringen i skyldigheten att bygga och underhålla tingshus och häradsfängelse, jemväl denna gång erinra derom, att nya lagberedningen i sitt betänkande angående rättegångsväsendets ombildning föreslagit, att nämnda skyldighet måtte helt och hållet öfverflyttas på staten, och att sålunda detta förslag torde i sammanhang med frågan om domstolsorganisationen komma under statsmagternas pröfning.

På grund af hvad sålunda är vordet anfördt, föranlåtes utskottet hemställa,

att ifrågavarande motioner icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 mars 1891.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Reservationer:

af herrar *F. Andersson, H. Andersson, J. Anderson, Erickson, Mankell* och *Näslund*, hvilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna; samt

af herr *Clæson* emot vissa delar af motiveringen.